

NATUURHISTORISCHE EN ANDERE NOTITIES NATURAL HISTORY AND OTHER NOTES

ISSN 2518-5705

Privé uitgave: H.K. Mienis, Kibboets Netzer Sereni, IL-7039500, Israël
Privately published: H.K. Mienis, Kibbutz Netzer Sereni, IL-7039500, Israel

Downloadable from: http://israel-nature-site.com/?page_id=1872%E2%80%8F

INHOUD-CONTENTS

Voorwoord – Preface	2
Mienis, H.K. Komt de exotische Pastaslak <i>Eobania vermiculata</i> nog voor in Purmerend, Nederland?	3
Mienis, H.K. & Mienis, D.: Antique weights found in the surroundings of Ramla, Israel (Part 3) Undecorated, simple bronze weights	7
Mienis, O. & Mienis, H.K.: A note on food items encountered in faecal pellets of Stone-curlews <i>Burhinus oedicnemus</i> in the fields of kibbutz Netzer Sereni, Israel	9
Mienis, H.K. The Marbled polecat <i>Vormela peregusna</i> : an actor among the small Martens living in kibbutz Netzer Sereni, Israel	12
Mienis, H.K.: Een reusachtige Noordzeekrab <i>Cancer pagurus</i> op het strand van Terschelling, Nederland	15

Voorwoord

Dit 41ste nummer van 'Natuurhistorische en Andere Notities – Natural History and Other Notes' bevat deze keer vijf korte notities gebaseerd op vondsten, waarnemingen of studies gedaan in Israël en Nederland.

Deze nieuwsbrief is voorlopig gepland als een kwartaal uitgave. Van elk nummer zullen 50 gelijktijdig gedrukte exemplaren verschijnen die voornamelijk bestemd zijn voor bibliotheken van instituten en museums. Elk nummer is ook gratis elektronisch verkrijgbaar via de website van mijn collega en vriend Oz Rittner:

http://israel-nature-site.com/?page_id=1872%E2%80%8F

Hoewel deze uitgave geheel voldoet aan de eisen die de 'Internationale Commissie voor Zoologische Naamgeving' gesteld heeft voor een wetenschappelijk tijdschrift, zullen in dit tijdschrift geen artikelen gepubliceerd worden die van invloed zijn op de naamgeving van een of andere wetenschappelijke eenheid.

Artikelen mogen overgenomen worden mits de schrijver daarover geïnformeerd is en de bron genoemd wordt.

Deze publikatie wordt geïndexeerd in de 'Zoological Record' en heeft een officieel 'International Serial Standard Number' ontvangen: ISSN 2518-5705.

Preface

This 41st issue of 'Natuurhistorische en Andere Notities – Natural History and Other Notes' contains this time five short notes based on finds, observations or studies made in Israel and the Netherlands.

This newsletter is planned for the meantime as a quarterly. Of each number 50 simultaneously printed copies will appear which are primarily intended for libraries of institutes and museums. Each issue is downloadable free of charge by means of the website of my colleague and friend Oz Rittner:

http://israel-nature-site.com/?page_id=1872%E2%80%8F

Although this publication meets the standards of a permanent scientific journal as stipulated by the 'International Commission for Zoological Nomenclature' no articles will be published in this journal which will influence the nomenclature of a certain taxonomic unit.

Articles may be reprinted on the understanding that the author is informed about it and the source mentioned.

This publication is being indexed in the 'Zoological Record' and has received an official 'International Serial Standard Number': ISSN 2518-5705.

Komt de exotische Pastaslak *Eobania vermiculata* nog voor in Purmerend, Nederland?

Henk K. Mienis

Kibboets Netzer Sereni, IL-7039500 Israël

mienis@netzer.org.il

Does the exotic Chocolate-band snail *Eobania vermiculata* still live in Purmerend, the Netherlands?

The Chocolate-band snail *Eobania vermiculata*, Fam. Helicidae, is an exotic species of Mediterranean origin in the Netherlands. In the past it has been regularly encountered in Cauliflower *Brassica oleracea* imported from Italy. In more recent years it has also been reported now and then from gardens and parks. A population of it has existed at least during the period 2010-2016 in a park in Purmerend, province North-Holland. In the past eight years the author was unable to visit that park again in order to check whether that exotic species still managed to maintain a permanent population. Local land snail collectors and other nature lovers are invited to solve that problem by checking stands of *Hosta* and liliaceous species in the western part of the Burgemeester R. Kooimanpark in Purmerend for the presence of the Chocolate-band snail.

Opmerking: Een minder uitgebreid artikel onder deze titel is eerder aangeboden voor publikatie in "De Snip", het kwartaaltijdschrift van de IVN Natuur Educatie Waterland.

Het is al weer 15 jaar geleden dat ik in Purmerend de eerste lege huisjes van de exotische Pastaslak *Eobania vermiculata* (Fig. 1) heb aangetroffen (Mienis, 2011). Ik vond toen op 15 september 2010 twee verse, lege huisjes van derze oorspronkelijk Mediterrane soort in het westelijk deel van het Burgemeester R. Kooimanpark. In de daarop volgende jaren, wanneer ik met vakantie in Purmerend was, werden steeds meerdere lege huisjes en ook levende exemplaren aangetroffen op plaatsen waar *Hosta*'s, een lelie-achtige soort uit de familie Asparagaceae, en echte lelie-achtigen uit de familie Liliaceae groeiden (Mienis, 2013 & 2015). Mijn laatste vondst werd op 5 september 2016 gedaan (Mienis, Rittner & Vaisman, 2017 en Tabel 1). Dat wil niet zeggen dat de Pastaslak, deze vreemde Nederlandse naam is sinds 2015 voor deze soort in gebruik genomen (De Bruyne *et al.*, 2015), niet meer in het Burgemeester R. Kooimanpark voorkomt.

Fig. 1: Pastaslak *Eobania vermiculata*
Photo: Oz Rittner

Op de meeste plaatsen werd de Pastaslak aangetroffen met andere vrij grote landslakken als de Segrijnslak *Cornu aspersum* (Fig. 2) en de Zwartgerande tuinslak *Cepaea nemoralis* (Fig. 3).

Fig. 2: Segrijnslak *Cornu aspersum*
Photo: Oz Rittner

Fig. 3: Zwartgerande tuinslak *Cepaea nemoralis*
Photo: Oz Rittner

Tabel 1: Pastaslakken *Eobania vermiculata* werden verzameld in het Burgemeester R. Kooimanpark in Purmerend op de volgende datums:

Datum	Aantal exemplaren	Verzameling
15.09.2010	2 lege huisjes	SMNH MO 70672
29.09.2011	1 levende slak	SMNH MO 74216
13.09.2012	1 leeg huisje	SMNH MO 76588
14.10.2014	4 levende slakken	SMNH MO 81136
06.10.2015	5 levende slakken	SMNH MO 1013909
05.09.2016	3 lege huisje en 1 levende slak	SMNH MO 81662

Tijdens mijn vakanties in Nederland vertoefde ik altijd bij mijn familie in Purmerend. Daar zij in 2017 verhuisden naar Joure ben ik sindsdien nooit meer in Purmerend geweest. Ik heb daarom geen flauw idee of de populatie van de Pastaslak zich in Purmerend gehandhaafd heeft of dat zij daar ondertussen weer is verdwenen.

Volgens de redactrice van "De Snip": Veronieke van Daalen, is het Burgemeester R. Kooimanpark de laatste jaren danig veranderd door de aanleg van nieuwe paden, de kap van heel veel bomen en een vergroting van de vijver voor waterberging (mail: 10 april 2024). Dit kan natuurlijk ook invloed gehad hebben op de populatie van de Pastaslak in het park.

Merkwaardig is dat de enige plek in Nederland waar *Eobania vermiculata* gedurende zeven jaar steeds is aangetroffen niet voorkomt op de onlangs verschenen verspreidingskaart van de Pastaslak in Nederland (Gmelig Meyling *et al.*, 2023: 27). Wel staan een achttal een of tweemaalige vondsten op de kaart aangegeven en zelfs een vondst van een leeg huisje op het strand van IJmuiden (Twigt, 2018).

Ook in België wordt zo nu en dan de Pastaslak aangetroffen en bestond er een meerjarige populatie op het haventerrein van Zeebrugge (Ronsmans & van den Neucker, 2016). Men heeft geprobeerd om deze populatie door intensief verzamelen uit te roeien, maar zo nu en dan wordt nog steeds van deze vindplaats een vondst vermeld op de website van waarnemingen.be.

In het verleden werden Pastaslakken zo nu en dan aangetroffen in Nederland in bloemkool geïmporteerd uit Italië (Backuys, 1966; Cadée & Cadée, 1997; Mienis, 2011). In Engeland heeft men deze slakken ook aangetroffen op bomen en struiken die ingevoerd werden uit landen langs de Middellandse Zee (Norris, 2006). In de afgelopen jaren is de controle aan de grenzen van landen behorende tot de Europese Unie veel minder streng geworden zodat slakken veel gemakkelijker versleept kunnen worden van het ene land naar het andere.

Men moet ook rekening houden met het feit dat in veel zuidelijke landen *Eobania vermiculata* gegeten wordt en op de plaatselijke markten verkocht wordt. In België worden hier en daar ook al levende Pastaslakken op de markt aangeboden. Dit en de langzame opwarming van de gemiddelde temperatuur in Nederland maakt het voor de Pastaslak gemakkelijker om zich in Nederland en België te vestigen.

Zowel in Nederland als in België worden nog steeds hier en daar Pastaslakken gevonden. Een van de meest recente nog niet gepubliceerde vondst werd onlangs gedaan in Zuid-Limburg. Hetgeen resulteerde in een vraag of ik over informatie beschikte betreffende de huidige status van de Pastaslak in Purmerend. Daar ik al achtjaar niet in Purmerend ben geweest, schuif ik deze vraag door naar lokale verzamelaars en waarnemers van landslakken in de omgeving van Purmerend: Komt de Pastaslak *Eobania vermiculata* nog in het westelijk deel van het Burgemeester Kooimanpark voor? Vooral tijdens motregen of na een regenbuitje zijn deze slakken actief. Elke negatieve of positieve informatie is welkom op een van mijn E-mail adressen: mienis@hotmail.com of mienis@netzer.org.il

Dankwoord

Mijn dank gaat uit naar mijn collega Oz Rittner (the Steinhardt Museum of Natural History, Tel Aviv University) voor zijn uitstekende foto's en naar Veronieke van Daalen (redactrice "De Snip") voor recente informatie betreffende het Burgemeester R. Kooimanpark in Purmerend.

Geraadpleegde literatuur

- Backhuys, W., 1966. *Eobania* in bloemkool. Correspondentieblad van de Nederlandse Malacologische Vereniging, 120: 1278.
- Cadée, G.C. & Cadée, M.C., 1997. Exotische landslakken bij de groenteboer. Correspondentieblad van de Nederlandse Malacologische Vereniging, 298: 98-100.
- De Bruyne, R.H., Perk, F.A., Dekker, H. & van Lente, I., 2015. Pluimdragers en Slijkgapers: Nederlandse namen voor onze weekdieren. Herziene systematische naamlijst, met etymologie. 192 pp. Nederlandse Malacologische Vereniging (NMV), Leiden & Stichting ANEMOON, Lisse.
- Gmelig Meyling, A., Neckheim, T. & de Bruyne, R., 2023. Exotische terrestrische weekdieren (landslakken) en de Nationale Databank Flora en Fauna (NDF). Zoekbeeld, 13 (1) B: 3-47.

Mienis, H.K., 2011. Een vondst van *Eobania vermiculata* in Purmerend. *Spirula*, 378: 5-6.

Mienis, H.K., 2013. Vondsten van de Mediterrane slak *Eobania vermiculata* in Purmerend. *De Snip*, 34 (1): 5-6.

Mienis, H.K., 2015. Nogmaals *Eobania vermiculata* (Müller, 1774) in Purmerend. *Spirula*, 402: 15.

Mienis, H.K., Rittner, O. & Vaisman, S., 2017. Information concerning *Eobania vermiculata*, II. On the presence of extra-territorial material in the National Mollusc Collections in Israel (Mollusca, Gastropoda, Helicidae). *Triton*, 35: 15-22.

Norris, A., 2006. *Eobania vermiculata* (Müller, 1774) in the UK. *Mollusc World*, 12: 21.

Ronsmans, J. & van den Neucker, T., 2016. A persistent population of the Chocolate-band snail *Eobania vermiculata* (Gastropoda: Helicidae) in Belgium. *Belgian Journal of Zoology*, 146 (1): 66-68.

Twigt, A., 2018. De Pastaslak *Eobania vermiculata* (Müller, 1774) aangespoeld op het strand van IJmuiden. *Spirula*, 417: 27-28.

Antique weights found in the surroundings of Ramla, Israel (Part 3)
Undecorated, simple bronze weights

Henk K. Mienis & Dana Mienis

Kibbutz Netzer Sereni, IL-7039500 Israel

mienis@netzer.org.il & danamienis@hotmail.com

Antieke gewichten gevonden in de omgeving van Ramla, Israël (Deel 3)

Onversierde, eenvoudige bronzen gewichten

Informatie is verstrekt betreffende 12 eenvoudige Vroeg Islamitische bronzen gewichten die aangetroffen werden na hevige regenval in stroomgeulen in de velden van Kibboets Netzer Sereni aan weerszijde van de stad Ramla in Israël.

Several years ago we have published a short note concerning Early Islamic bronze weights decorated with a dot in circle pattern which we had found after heavy rains in stream gullies in the fields of Kibbutz Netzer Sereni, SW and NE of Ramla (Mienis H.K. & Mienis, O., 2015). Besides these decorated weights we have found under the same circumstances also more simple weights lacking the dot in circle pattern. They form the subject of this short note.

Until now we have found 12 undecorated weights which are either rectangular or square in form and differ considerably in thickness. Five examples of these weights are figured in Plate 1.

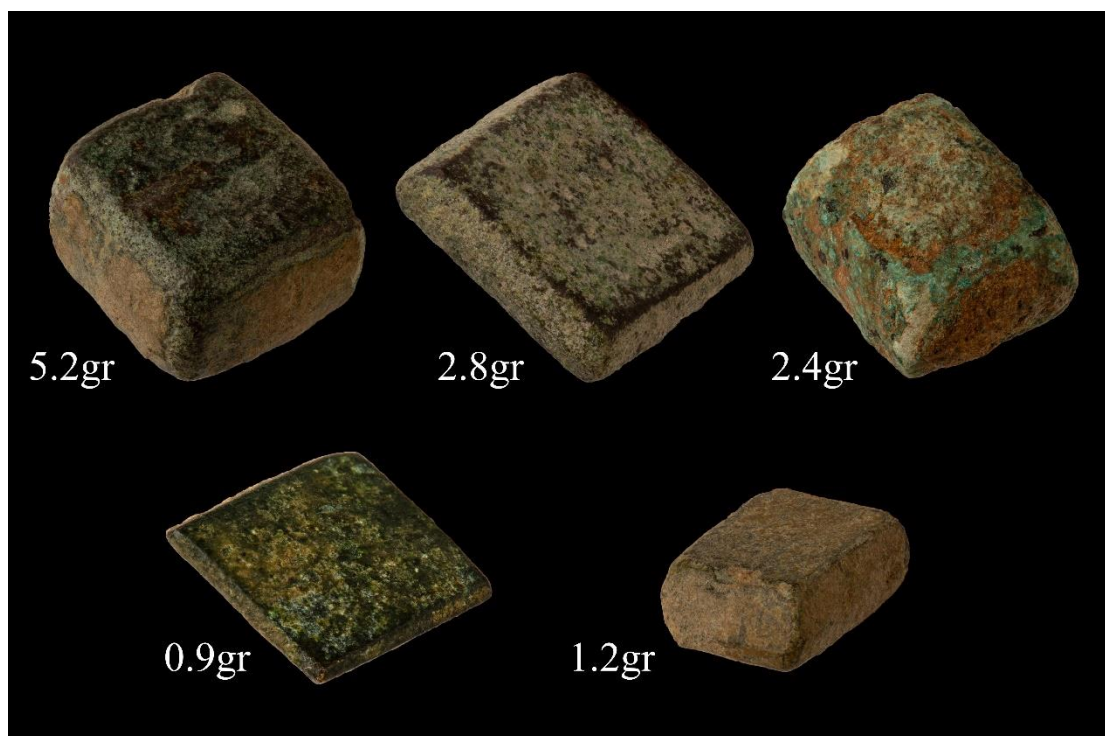

Plate 1: Early Islamic weights found in stream-gullies in the fields of Kibbutz Netzer Sereni, SW and NE of Ramla, Israel (Photo: Oz Rittner)

In the Early Islamic period Dirham was not only a unit of currency but also of weight. The original Islamic Dirham equaled 0.2975 gram of silver. The 12 weights found in

the fields are all less corroded which has resulted in a decrease of their weight (Table 1). Yet they still can be divided in closely related weight units.

Table 1: Weights and measurements of the undecorated simple weights found in the fields of Kibbutz Netzer Sereni

No.	Weight	Measurements (length.width.thickness)
01	5.2 gram	10.7x10.4x7.1 mm
02	3.4 gram	9.9x8.7x6.0 mm
03	2.9 gram	8.6x8.1x5.5 mm
04	2.8 gram	12.2x11.0x3.2 mm
05	2.8 gram	11.1x10.9x3.2 mm
06	2.5 gram	9.6x8.7x4.6 mm
07	2.4 gram	10.3x9.1x5.9 mm
08	2.4 gram	9.1x8.1x4.8 mm
09	2.4 gram	10.2x7.0x6.0 mm
10	1.2 gram	8.6x6.8x3.7 mm
11	1.2 gram	9.4x7.7x2.5 mm
12	0.9 gram	10.3x8.8x1.5 mm

During later periods for example during the Late Ottoman Period the standard Dirham was raised to 3.207 gram.

Interestingly the Dirham is still today used as a currency in several Arabic countries.

In addition to bronze weights also weights produced of glass were in circulation in order to check the accuracy of the bronze weights. A find of such a standard weight in the fields of the kibbutz is briefly dealt with by Mienis (2019).

Acknowledgement

We like to thank our friend Oz Rittner (the Steinhardt Museum of Natural, History, Tel Aviv University) for the excellent photograph of the discussed weights.

References

- Mienis, H.K., 2019. Antique weights found in the surroundings of Ramla, Israel (Part 2) An Arabic glass weight found in the cotton fields of kibbutz Netzer Sereni near the Nesher-Ramla cement factory. *Natuurhistorische en Andere Notities – Natural History and Other Notes*, 22: 11-12.
- Mienis, H.K. & Mienis, D., 2015. Antique weights found in the surroundings of Ramla, Israel (Part 1). *Natuurhistorische en Andere Notities – Natural History and Other Notes*, 5: 11-12.

**A note on food items encountered in faecal pellets of Stone-curlews
Burhinus oedicnemus in the fields of kibbutz Netzer Sereni, Israel**

Omer Mienis & Henk K. Mienis

Kibbutz Netzer Sereni, IL-7039500 Israel
omienis@gmail.com & mienis@netzer.org.il

**Een notitie betreffende voedsel resten aangetroffen in uitwerpselen van Grielen
Burhinus oedicnemus in de velden van kibboets Netzer Sereni, Israël**

Gedurende 10 weken werden uitwerpselen van Grielen *Burhinus oedicnemus*, aanwezig in de velden van kibboets Netzer Sereni, onderzocht op de aanwezigheid van resten van prooidieren. In totaal konden op zijn minst 15 verschillen prooidieren geregistreerd worden. Tot de meest algemene prooidieren behoorden pissebedden (isopoda), mieren (*Messor* species) en drie soorten landslakken (*Xeropicta vestalis joppensis*, *Monacha syriaca* en *Theba pisana*). Onder de prooidieren bevonden zich echter ook twee keer resten van een klein reptiel.

Secondary school students of the Highschool in kibbutz Givat Brenner, who opted for the subject biology as a major subject for final examination, had to prepare among others a short lecture about a brief research project in the field of biology. In order to fulfill this task the first author (OM) studied the contents of faecal pellets of Stone-curlews *Burhinus oedicnemus* (O. Mienis, 1990).

The Stone-curlew belongs to the Thick-Knees family Burhinidae and is a nocturnal species (Fig. 1). It is commonly encountered in the fields of the kibbutz and during the nights when it is actively searching for prey its wailing shrills are unmistakably heard.

Fig. 1: Stone-curlew *Burhinus oedicnemus*
(Copy from Greek Nature Encyclopedia)

It is feeding on any small invertebrate and vertebrate and after digestion its faecal pellets are easily recognized by form and size of up to 33x18 mm (Mienis, 1990). These

faecal pellets are quite different from those of other birds living in the same area: Spur-winged plovers *Hoplopterus spinosus* and Chukars *Alectoris chukar*.

Although Stone-curlews in Netzer Sereni were known as snail-eaters (Mienis, 1978, 1985, 1990 & 1991) hardly anything was known about additional prey species. This formed a good reason to start another short investigation concerning the presence of prey species in faecal pellets of the Stone-curlew during the summer holiday of 1990.

Material and Methods

During 10 weeks faecal pellets were collected on a weekly basis. The pellets were put for 24 hours in cooled boiled water, followed by rinsing the disintegrated pellets in a sieve with a mesh size of 0.5 mm. The obtained particles were dried on newspapers. After drying the material was sorted and identified with the help of a binocular (magnification 10 & 20x).

The minimum number of ants were counted according to the heads present in the material, in the case of beetles the highest number of either left or right wings was noted, while in the case of snails the top whorls were counted. Where possible the specimens were identified to species level.

Results

At least 15 different prey species were encountered in the faecal pellets. Most belonged to invertebrates, especially numerous were isopods, ants and three species of land snails (Table 1). Twice tiny remnants of a reptile were encountered.

Table 1: Minimum number of prey items encountered in faecal pellets of Stone-curlews in the fields of Kibbutz Netzer Sereni during the period 1 July - 12 September 1960

Prey item	1/7	8/7	15/7	22/7	25/7	5/8	12/8	19/8	26/8	12/9
isopoda	18	20	45	24	10	1	12	2	10	7
solifuga	-	-	2	1	-	-	1	-	2	-
<i>Grylloides hebraeus</i>	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
<i>Gryllus bimaculatus</i>	4	3	1	-	1	1	3	1	2	1
<i>Gryllotalpa gryllotalpa</i>	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1
<i>Scarabaeus</i> species	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-
<i>Pimelia</i> species	-	3	1	1	-	2	2	3	1	-
<i>Adesmia</i> species	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
<i>Maladera insanabilis</i>	3	6	2	4	6	1	2	2	2	2
"black beetle"	-	-	-	-	1	2	4	1	-	-
<i>Messor</i> species	60	48	16	13	19	41	36	30	35	12
<i>Xeropicta vestalis joppensis</i>	12	6	4	2	8	12	10	10	7	8
<i>Monacha syriaca</i>	1	2	1	2	9	3	1	2	6	1
<i>Theba pisana</i>	7	16	13	17	22	26	33	27	17	11
reptile	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-

Remarks

According to the records in Table 1 the Stone-curlew is feeding on a large variety of invertebrates. Most are swallowed entirely and the prey species are crushed within their strongly muscled stomach.

Noteworthy are the large numbers of snails present in the faecal pellets. The survey took place in summer when most snails are estivating. All three species recovered in large numbers are estivating on tall weeds. Although the common theory reads that only

after the first heavy rains in late autumn they become again active, this is at least not correct for the situation in kibbutz Netzer Sereni. During the summer the air humidity may be extremely high during the nights and during such nights the snails have been seen moving around not only on the stems of the weeds but also on the ground. During such activities they are easy prey for the Stone-curlews. However, also estivating snails on low shrubs may also be preyed upon by these nocturnal birds.

References

- Mienis, H.K., 1978. *Theba pisana* in droppings of the Stone curlew in Israel. Argamon, Israel Journal of Malacology, 6 (3-4): 61-63.
- Mienis, H.K., 1985. Predation on landsnails by Spur-winged plovers in Israel. Levantina, 56: 629-630.
- Mienis, H.K., 1990. Predation on landsnails by the Stone curlew: *Burhinus oedicephalus*, in Israel (Mollusca, Gastropoda - Aves, Charadriiformes). Soosiana, 18: 35-41.
- Mienis, H.K., 1991. Additional cases of predation on landsnails by the Stone curlew in Israel The Papustyla, 1991 (2): 3-5.
- Mienis, O., 1990. [The food of the Stone-Curlew in the area of Netzer Sereni]. 13 pp. Unpublished Highschool Report. [in Hebrew]

The Marbled polecat *Vormela peregusna*: an actor among the small Martens living in kibbutz Netzer Sereni, Israel

Henk K. Mienis

Kibbutz Netzer Sereni, IL-7039500 Israel

mienis@netzer.org.il

De Gevlekte bunzing *Vormela peregusna*: een toneelspeler onder de kleine marterachtigen die leven in kibboets Netzer Sereni, Israël

Onder de marterachtige roofdieren die in kibboets Netzer Sereni leven, is de Gevlekte bunzing ver uit de kleinste. Het is ook de soort, die het meest opvalt door zijn bontgekleurde vacht. Net als de Nederlandse bunzing beschikt het over een anale klier waarmee het een stinkende reukstof kan verspreiden. Wanneer dat niet helpt als verdedigingsmiddel dan kan deze bunzing ook goed toneelspelen. Het doet net alsof het dood is en als de kust weer veilig is, neemt het snel de benen.

The Marbled polecat is in kibbutz Netzer Sereni by far the smallest member of the family Mustelidae. It is well characterized by its multicolored fur, especially in the region of its head (Fig. 1).

Fig. 1: Marbled polecat *Vormela peregusna*
Source: Finley Sr. (2023)

It is feeding on a large variety of small vertebrates like rodents, reptiles and birds, but it preys also on large insects like Mole crickets *Gryllotalpa gryllotalpa* (Mendelsohn & Yom-Tov, 1999).

In Israel it occurs in areas characterized by a Mediterranean climate (Shalmon, 1993). Some 40 years ago it was regularly seen in the kibbutz, but today it may be called a rare species, maybe because of the growing number of dogs and cats in the kibbutz.

When it was still a common species it was also regularly caught by schoolchildren. During such events it often activated its anal glands releasing in this way a foulsmelling scent (van den Brink, 1973; Mendelsohn & Yom-Tov, 1999). This way of defense is much like that of the Polecat (*Mustela putorius*) in Europe (van den Brink, 1973; Schwammberger, n.d).

It has still another way in order to defense itself: it feigns death! We often placed such and animal on the ground while the children were sitting in a wide circle around the "dead Polecat". And then suddenly sometimes only after several minutes it raised it head and rushed away. This event caused always some hilarity among the children. An actor among the small Martens!

Last year the Israel Post Office has released a post stamp showing a Marbled Polecat Fig. 2).

Fig. 2: A Marbled polecat on a post stamp in Israel

References

- Finley Sr., R., 2023. The Marbled polecat (*Vormela peregusna*): a rare and intriguing Mustelid of Eurasia. In Amazing Life.Bio.
- Mendelssohn, H. & Yom-Tov, Y., 1999, Fauna Palaestina – Mammalia of Israel. 439 pp., 37 plts. The Israel Academy of Sciences and Humanities, Jerusalem.
- Schwammberger, K., n.d. Zoogdieren – Thieme's zakboeken voor natuurvrienden. 71 pp. B.V. W.J. Thieme & Cie, Zutphen.
- Shalmon, B., 1993. A field guide to the land Mammals of Israel their tracks and signs. 216 pp. Keter Publishing House Ltd., Jerusalem.
- Van den Brink, 1973, A field guide to the mammals of Britain and Europe. 221 pp., 32 plts. Wm. Collins Sons and Co., Ltd. London & Glasgow & Houghton Mifflin Company, Boston, Massachusetts.

Een reusachtige Noordzeekrab *Cancer pagurus* op het strand van Terschelling, Nederland

Henk K. Mienis

Kibboets Netzer Sereni, IL-7039500 Israël

mienis@netzer.org.il

A gigantic Edible crab *Cancer pagurus* on the beach of Terschelling, the Netherlands

A brief description is given of a rather large Edible crab *Cancer pagurus* found washed ashore on the North Sea beach of Terschelling, the Netherlands, after a spell of heavy winds. Normally such large specimens are living in relatively deep water (30-50 m depth).

Ter nagedachtenis aan mijn neef René Gerritzen (1964-2013).

Deze waarnemingen vond plaats tijdens zijn laatste bezoek aan Terschelling.

Noordzeekrabben *Cancer pagurus* komen vrij algemeen in de Noordzee voor. Ook op het strand spoelen ze geregeld aan. Meestal gaat het dan om dode exemplaren die zomers langs de kust in betrekkelijk ondiep water (1-30 m) leven (Muus, 1966). Gedurende herfststormen kunnen ook levende krabben aanspoelen, die dan snel het slachtoffer worden van de vraatzucht van de diverse meeuwensoorten.

Het strand van Terschelling vormt geen uitzondering op deze regel. Duizenden meeuwen wachten bij vloed hoog op het strand rustig af wat bij eb op het strand achterblijft. Zijn het opnieuw miljoenen levende Amerikaanse zwaardschedes *Ensis leei*, zoals de naam reeds aangeeft een exotische invasieve soort uit Noord-Amerika, of is het dit keer een mengsel van duizenden Grote strandschelpen *Macra stultorum* en Halfgeknotte strandschelpen *Spisula subtruncta*? Of misschien hebben de meeuwen dit keer geluk en ligt het strand bezaaid met diverse soorten krabben?

Op een zo'n herfstdag in september 2010 lag het strand inderdaad vol met krabben in allerlei vormen en maten. In de nabijheid van strandpaal 20 werd wel een bijzonder grote exemplaar aangetroffen: een Noordzeekrab (Fig. 1).

Fig. 1: Een Noordzeekrab *Cancer pagurus*

De meeuwen hadden dit exemplaar nog niet gedemonteerd. Het was een relatief heel groot exemplaar en rook nog vrij vers. Om een indruk te geven van de ware grootte van deze krab heb ik het ook gefotografeerd met een van mijn schoenen (32 cm lengte) op de achtergrond (Fig. 2). Dit is min of meer de maximum grootte die deze soort kan bereiken (Holthuis & Heerebout, 1976). Dergelijke grote exemplaren worden bijna uitsluitend in dieper water van zo'n 30-50 m aangetroffen.

Fig. 1: Dezelfde Noordzeekrab in vergelijking met mijn schoen (lengte 32 cm)

Geraadpleegde literatuur

Holthuis, L.B. & Heerebout, G.R., 1976. Crustacea – Kreeftachtigen De Nederlandse Decapoda (Garnalen, Kreeften en Krabben). Wetenschappelijke Mededelingen van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, 111: 1-55.

Muus, B.J., 1966. Zeevissengids. Zeevissen en Zeevisserij in Noordwest-Europa. 244 pp. N.V. Uitgeversmaatschappij Elsevier, Amsterdam & Brussel.